

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань екологічної політики, природокористування
та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-27-06, факс: 255-22-72

№ 04-15/08-185

„24 02 2017 р.

Рахункова палата України

За дорученням Голови Верховної Ради України від 22.12.16 Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи відповідно до предметів відання розглянув на своєму засіданні висновки аудиту ефективності справляння та дієвості контролю за надходженням плати за користування надрами для видобування нафти до державного бюджету, надані листом Рахункової палати України від 20.12.16 № 16-2352.

Направляємо рішення Комітету за результатами розгляду зазначеного питання.

Додаток: згадане – на 4 арк.

Перший заступник Голови Комітету

А. Дирів

128/02-7
03.03.2017

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ, ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Р І Ш Е Н Н Я

від 22 лютого 2017 р.

№ 50/31

Про лист Рахункової палати України
щодо висновків аудиту ефективності
справляння та дієвості контролю за
надходженням плати за користування
надрами за видобування нафти

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи за дорученням Голови Верховної Ради України відповідно до предметів відання розглянув лист Рахункової палати щодо висновків аудиту ефективності справляння та дієвості контролю за надходженням до державного бюджету плати за користування надрами від видобування нафти.

Рахунковою палатою відзначено, що за результатами проведеного аудиту протягом 2014-2015 років та I півріччя 2016 року органи державної влади не забезпечили створення ефективної та дієвої системи державного контролю за обсягами видобутку нафти, яка є об'єктом оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування нафти, а також за повнотою і своєчасністю надходження цього платежу до державного бюджету.

Загальнодержавною програмою розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року заплановано щорічне зростання приросту запасів нафти на період до 2030 року на рівні 2 відсотків, а на практиці балансові запаси нафти скорочуються. Так, станом на початок 2015 року балансові запаси нафти становили 123 107 тис. тонн, а на початок 2016 року - 121 290 тис. тонн, тобто лише за рік скоротилися на 1,5 відсотка. Це негативно впливає на обсяги видобування нафти в Україні, а отже на надходження рентної плати.

За інформацією Держгеонадр, що є виконавцем заходів зазначеної програми, передбачалося протягом 2011-2016 років виділення з державного бюджету 2 793 900,0 тис. гривень, а фактично виділено 1 044 092,4 тис. гривень, що становить 37,4 відсотка від плану. При цьому приріст запасів і ресурсів нафти і конденсату було отримано тільки у 2011-2012 роках, що становить 14,5

відсотка від плану на 2011-2016 роки. За інформацією Держгеонадр завдання зазначеної програми виконані у межах коштів, фактично виділених з державного бюджету на розвиток мінерально-сировинної бази.

Протягом 2014-2015 років та I півріччя 2016 року до державного бюджету загалом надійшло близько 10 млрд. грн рентної плати за користування надрами для видобування нафти. Водночас частка надходжень цього платежу у загальних обсягах надходжень до державного бюджету рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин скоротилася з 32,7 відсотків у 2014 році до 7,9 відсотків у I півріччі 2016 року. При цьому фактично надходження до державного бюджету цього платежу забезпечувалося за рахунок добровільної сплати надрокористувачами самостійно задекларованих сум цієї рентної плати.

Заходи, що здійснювалися ДФС (Міндоходів) та Держгеонадрами із забезпечення повноти і своєчасності сплати до державного бюджету рентної плати за користування надрами для видобування нафти, були малоефективними, що призвело упродовж 2014—2015 років і I півріччя 2016 року до зростання податкового боргу за цим платежем у 606 разів (з 10,5 млн. гривень станом на 01.01.14 до 6 363,1 млн. гривень станом на 01.07.16).

Через пасивну позицію Мінфіну, Мінприроди, ДФС (Міндоходів) і Держгеонадр щодо удосконалення нормативно-правових актів, що регулюють питання користування надрами для видобування нафти та сплати рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, існуючі прогалини та невідповідності цих нормативно-правових актів створювали формальні підстави для прийняття судами рішень не на користь держави, внаслідок чого державний бюджет втрачав значні обсяги надходжень рентної плати за користування надрами для видобування нафти від несплати надрокористувачами податкового боргу та донарахованих сум цього платежу контролюючими органами за результатами перевірок.

Мінфіном, Мінприроди, ДФС (Міндоходів) та Держгеонадрами не забезпечено належної взаємодії при здійсненні заходів, спрямованих на забезпечення контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства з питань надрокористування та оподаткування видобутку нафти, а також обміну інформацією з цих питань з використанням сучасних технологій, що не сприяло проведенню системного контролю за діяльністю надрокористувачів і негативно впливало на повноту надходження зазначеного платежу до державного бюджету. Зокрема Рахункова палата України вказує на необхідність розв'язання проблема контролю за повнотою обліку видобутку вуглеводної сировини. За інформацією Держгеонадр відповідно до Порядку централізованого обліку видобутку нафти, природного газу, газового конденсату, супутньої пластової води, а також закачки в пласти води та газу створюється система централізованого обліку видобутку нафти. Проте її створення стримується недостатнім фінансуванням Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року.

За інформацією Рахункової палати України при судовому оскарженні надрокористувачами, які здійснювали видобуток нафти, рішень Держгеонадр на

користь цієї служби у дослідженому періоді прийнято тільки 33 відсотки судових рішень внаслідок неякісної і несвоечасної підготовки Держгеонадрами необхідних матеріалів. Держгеонадра вважає, що із близько 700 справ за 2014-2015 років та I півріччя 2016 року, у яких стороною виступає Держгеонадра, найважливіші судові спори про анулювання спеціальних дозволів на користування надрами у зв'язку з порушенням надрокористувачами законодавства у сфері надрокористування, переважна більшість яких вирішено на користь Держгеонадр, а також значна кількість інших справ за позовами до Держгеонадр вирішена на користь Держгеонадр. У 2016 році Держгеонадрами подано близько 300 адміністративних позовів про анулювання спеціальних дозволів на користування надрами, які знаходяться на розгляді.

Також Рахункова палата України вказує на необхідність удосконалення ряду положень Кодексу України про надра, Податкового кодексу України, Закону України "Про нафту і газ". Держгеонадра інформували про роботу за цими напрямками удосконалення законодавства, проте на сьогодні у Верховній Раді України зареєстровано лише законопроект "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння пошуку та видобутку нафти і газу в Україні" (реєстр. № 3849-д), головним з розгляду якого визначено Комітет Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки, і який зазначеним Комітетом рекомендовано прийняти за основу.

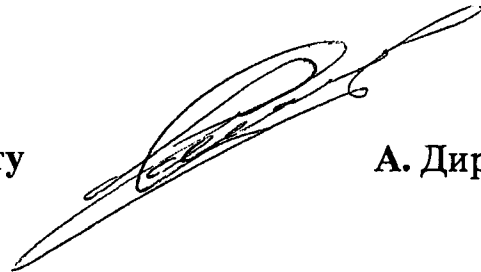
За результатами обговорення Комітет в и р і ш и в:

1. Інформацію Рахункової палати України взяти до відома.
2. Звернути увагу Мінприроди та Держгеонадр на необхідність вжиття заходів щодо поліпшення справляння та дієвості контролю за надходженням до державного бюджету плати за користування надрами за видобування нафти.
3. Рекомендувати вжити заходів:
 - 3.1. Кабінету Міністрів України - щодо забезпечення належного фінансування Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року та геологічної галузі.
 - 3.2. Держгеонадрам разом з Мінприроди – щодо прискорення розроблення актів удосконалення законодавства, необхідних для забезпечення розвитку надрокористування, геологічної галузі та надходжень плати за користування надрами до Державного бюджету України.
 - 3.3. Держгеонадрам щодо:
 - забезпечення приросту запасів і ресурсів нафти і конденсату;
 - створення системи централізованого обліку видобутку нафти;
 - збільшення ефективності роботи під час судового розгляду позовів за участю Держгеонадр.

4. Рекомендувати Мінприроди розглянути на засіданні Колегії висновки Рахункової палати України щодо аудиту ефективності справляння та дієвості контролю за надходженням до державного бюджету плати за користування надрами від видобування нафти.

5. Рішення Комітету направити до Комітетів Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки, з питань податкової та митної політики, з питань бюджету, Рахункової палати України, Кабінету Міністрів України, Мінфіну, Мінприроди, ДФС та Держгеонадр.

Перший заступник Голови Комітету

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and strokes, positioned above the printed name.

А. Дирів